

Na podlagi petega odstavka 12. člena Zakona o dolgotrajni oskrbi (Uradni list RS, št. 196/21) minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za socialno varstvo, izdaja

PRAVILNIK **o oceni upravičenosti do dolgotrajne oskrbe**

1. člen **(vsebina pravilnika)**

Ta pravilnik določa ocenjevalno lestvico za oceno upravičenosti do dolgotrajne oskrbe (v nadaljnjem besedilu: OLDO), kot je določena v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika, z vrednostjo točk po naslednjih področjih ocenjevanja (v nadaljnjem besedilu: modul):

1. zmožnosti gibanja v okolju, kjer zavarovana oseba prebiva;
2. kognitivnih in komunikacijskih sposobnosti;
3. vedenja in duševnega zdravja;
4. sposobnosti samooskrbe v okolju, kjer zavarovana oseba prebiva;
5. sposobnosti spoprijemanja z boleznijo in z zdravljenjem povezanih zahtev in obremenitev;
6. poteka vsakdanjega življenja in socialnih stikov;
7. sposobnosti aktivnosti izven domačega okolja in
8. sposobnosti opravljanja gospodinjskih opravil v okolju, kjer zavarovana oseba prebiva.

2. člen **(ocena upravičenosti do dolgotrajne oskrbe)**

- (1) Ocena upravičenosti do dolgotrajne oskrbe (v nadaljnjem besedilu: ocena upravičenosti do DO) se izdelava z uporabo OLDO in temelji na oceni ohranjene samostojnosti oziroma sposobnosti samooskrbe zavarovane osebe. Samostojnost zavarovane osebe oziroma njena sposobnost samooskrbe se ocenjuje v okviru osmih modulov, navedenih v prejšnjem členu, ki predstavljajo vidike vsakodnevnega življenja zavarovane osebe.
- (2) Zavarovana oseba je samostojna, kadar aktivnost lahko izvede sama oziroma sama z uporabo medicinskih oziroma drugih pripomočkov.
- (3) Zavarovana oseba neke aktivnosti ne zmore izvesti samostojno, kadar se oceni, da je za izvedbo aktivnosti potrebna pomoč druge osebe oziroma zavarovana oseba zaradi težav v duševnem zdravju ne prepoznava potrebe po zadovoljevanju osnovnih in podpornih dnevnih opravil.

3. člen **(preračun točk za določitev kategorije dolgotrajne oskrbe)**

- (1) Vsota točk, dosežena v skladu z OLDO pri posameznem modulu, se preračuna v ponderirane točke posameznega modula v skladu s pravili za preračun, določenimi v Prilogi 2, ki je sestavni del tega pravilnika.
- (2) Pri določanju kategorije dolgotrajne oskrbe (v nadaljnjem besedilu: kategorija DO), v katero se, na podlagi izdelane ocene upravičenosti do DO, uvrsti zavarovana oseba, se upošteva seštevek ponderiranih točk po moduli, določeni v skladu s Prilogo 2, pri čemer:
 1. Modul 1: Zmožnosti gibanja v okolju, kjer zavarovana oseba prebiva, prinese do deset odstotkov skupnega seštevka ponderiranih točk;
 2. Modul 2: Kognitivne in komunikacijske sposobnosti in Modul 3: Vedenje in duševno zdravje prineseta do petnajst odstotkov skupnega seštevka ponderiranih točk, pri čemer se v skupnem seštevku točk upošteva modul, pri katerem je zavarovana oseba dosegla višje število ponderiranih točk;
 3. Modul 4: Sposobnost samooskrbe v okolju, kjer zavarovana oseba prebiva, prinese do štirideset odstotkov skupnega seštevka ponderiranih točk;
 4. Modul 5: Sposobnost spoprijemanja z boleznijo in z zdravljenjem povezanih zahtev in obremenitev prinese do petnajst odstotkov skupnega seštevka ponderiranih točk;
 5. Modul 6: Potek vsakdanjega življenja in socialnih stikov in Modul 7: Sposobnost aktivnosti izven domačega okolja prineseta do deset odstotkov skupnega seštevka ponderiranih točk, pri

- čemer se v skupnem seštevku točk upošteva modul pri katerem je zavarovana oseba dosegla višje število ponderiranih točk;
6. Modul 8: Sposobnost opravljanja gospodinskih in drugih opravil v okolju, kjer zavarovana oseba prebiva, prinese do deset odstotkov skupnega seštevka ponderiranih točk.
- (3) Najmanjše doseženo število ponderiranih točk, potrebno za uvrstitev zavarovane osebe v najnižjo kategorijo DO (1. kategorijo), je 12,5 ponderiranih točk.

KONČNA DOLOČBA

4. člen **(začetek veljavnosti)**

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0070-38/2022
Ljubljana, dne xx. februar 2022
EVA 2022-2711-0016

Janez Poklukar
minister
za zdravje

Soglašam!
Janez Cigler Kralj
minister
za delo, družino,
socialne zadeve in
enake možnosti

Priloga 1: Ocenjevalna lestvica za oceno upravičenosti do dolgotrajne oskrbe

Modul 1: Zmožnost gibanja v okolju, kjer zavarovana oseba prebiva

Ocenjuje se, ali je zavarovana oseba sposobna samostojno, brez pomoči druge osebe zavzeti določeno telesno držo in jo menjati oziroma se gibati. Ocenjujejo se samo vidiki, kot so telesna moč, ravnotežje, koordinacija gibanja, in ne ciljno usmerjeno gibanje. V tem modulu se ne upošteva morebitni kognitivni upad za načrtovanje, nadzorovanje in izvedbo procesnih opravil zavarovane osebe.

Merilo	
1.1	Spreminjanje položaja v postelji
1.2	Ohranjanje stabilnega sedečega položaja
1.3	Presedanje
1.4	Gibanje v bivalnem prostoru
1.5	Hoja po stopnicah

Merila Modula 1 vrednotimo z naslednjo lestvico:

0 = samostojna

1 = večinoma samostojna

2 = večinoma odvisna

3 = popolnoma odvisna

Modul 2: Kognitivne in komunikacijske sposobnosti

Pri merilih od 2.1 do 2.8 se ocena nanaša izključno na kognitivne in komunikacijske sposobnosti. Oceniti je treba samo vidike, kot so prepoznavanje, odločanje ali usmerjanje, in ne motoričnih sposobnosti. Pri oceni ni pomembno, ali je zavarovana oseba neko sposobnost izgubila ali je nikoli ni izoblikovala.

Pri merilih od 2.9 do 2.11, vezanih na komunikacijo, je treba upoštevati morebitni vpliv motenj sluha oziroma govora.

Merilo	
2.1	Prepoznavanje oseb iz bližnje okolice
2.2	Orientacija v prostoru
2.3	Orientacija v času
2.4	Spominjanje pomembnih dogodkov ali opažanj
2.5	Sposobnost izvajanja vsakodnevnih aktivnosti
2.6	Sprejemanje odločitev v vsakdanjem življenju
2.7	Razumevanje dejstev in informacij

2.8	Prepoznavanje tveganj in nevarnosti
2.9	Izražanje potreb
2.10	Razumevanje navodil
2.11	Sodelovanje v pogovorih

Merila Modula 2 vrednotimo z naslednjo lestvico:

0 = sposobnost je ohranjena v celoti

1 = sposobnost večinoma (večino časa, v večini položajev) obstaja, zavarovana oseba ima težave z izvajanjem težavnejših ali zahtevnejših aktivnosti

2 = sposobnost večinoma ne obstaja, zavarovana oseba ima težave pogosto ali v mnogih okoliščinah, zmore le del aktivnosti in še te ob uporabi različnih pripomočkov

3 = sposobnost ne obstaja ali pa je prisotna v zelo majhnem obsegu

Modul 3: Vedenje in duševno zdravje

V modulu se ocenjuje vedenje in duševno zdravje kot posledico zdravstvenih težav, ki se vedno znova pojavljajo in zaradi katerih zavarovana oseba potrebuje podporo.

Pri kombinaciji različnih vedenj je pogostnost dogodkov s potrebo po pomoči zajeta le enkrat, npr. ali bo nočni nemir (zaradi strahu) opredeljen pod točko 3.2 ali pod točko 3.10.

Merilo	
3.1	Motorično izražene posebnosti pri vedenju
3.2	Nočni nemir
3.3	Avtoagresivno vedenje
3.4	Poškodovanje predmetov
3.5	Fizično agresivno vedenje do drugih
3.6	Besedna agresija
3.7	Druge izstopajoče glasovne posebnosti, pomembne za izvajanje dolgotrajne oskrbe
3.8	Zavračanje pomoči ali drugih podpornih ukrepov
3.9	Blodnje in halucinacije
3.10	Strah in tesnoba
3.11	Pomanjkanje motivacije zaradi depresivnosti
3.12	Družbeno nesprejemljivo vedenje
3.13	Druga neprimerna vedenja, pomembna za izvajanje dolgotrajne oskrbe

Merila Modula 3 vrednotimo z naslednjo lestvico:

0 = nikoli ali zelo redko

1 = redko

3 = pogosto

5 = dnevno

Modul 4: Sposobnost samooskrbe v okolju, kjer zavarovana oseba prebiva

Ocenjuje se, ali zavarovana oseba lahko izvede določeno aktivnost. Pri tem ni pomembno, ali je omejena samostojnost izvajanja aktivnosti posledica telesne oškodovanosti ali kognitivnega upada.

	Merilo
4.1	Umivanje zgornjega dela telesa
4.2	Nega v predelu glave
4.3	Umivanje intimnih predelov
4.4	Umivanje spodnjega dela telesa
4.5	Prhanje ali kopanje vključno z umivanjem las
4.6	Oblačenje in slačenje oblačil zgornjega dela telesa
4.7	Oblačenje in slačenje oblačil spodnjega dela telesa
4.8	Priprava hrane in pijače
4.9	Hranjenje
4.10	Pitje
4.11	Uporaba stranišča, toaletnega stola oziroma sobnega stranišča
4.12	Uporaba pripomočkov za inkontinenco ali ravnanje s stalnim urinskim katetrom ali urostomo
4.13	Obvladovanje posledic inkontinence blata in oskrba stome
4.14	Hranjenje po sondi

Merila Modula 4 vrednotimo z naslednjo lestvico:

V modulu 4 se za merila od 4.1 do 4.8 in za merili 4.12 ter 4.13 stopnja samostojnosti oceni na podlagi uporabe naslednje štiristopenjske lestvice:

0 = samostojna

1 = večinoma samostojna

2 = večinoma odvisna

3 = popolnoma odvisna

V merilu 4.9 tega modula se stopnja samostojnosti oceni na podlagi uporabe naslednje štiristopenjske lestvice:

0 = samostojna

3 = večinoma samostojna

6 = večinoma odvisna

9 = popolnoma odvisna

V merilu 4.10 in 4.11 tega modula se stopnja samostojnosti oceni na podlagi uporabe naslednje štiristopenjske lestvice:

0 = samostojna

2 = večinoma samostojna

4 = večinoma odvisna

6 = popolnoma odvisna

V merilu 4.14 tega modula se uporablja lestvica:

0 = samostojna

0 = niti dnevno niti stalno

6 = dnevno kot dodatek prehrani skozi usta

3 = izključno ali skoraj izključno

Modul 5: Sposobnost obvladovanja bolezni in z zdravljenjem povezanih zahtev in obremenitev

Ocenjuje se samo ukrep, predpisan s strani zdravnika ali drugih zdravstvenih delavcev, ki se nanašajo na pridruženo kronično obolenje zavarovane osebe. Ocenjuje se, ali zavarovana oseba lahko samostojno izvaja predpisane ukrepe, postopke oziroma aktivnosti.

Ocenjujejo se samo aktivnosti, pri katerih oseba potrebuje pomoč ali izvedbo s strani druge osebe.

	Merilo
5.1	Jemanje zdravil
5.2	Dajanje injekcij
5.3	Aspiracija dihalnih poti in terapija s kisikom
5.4	Predpisana mazila in hladne ali tople obloge
5.5	Meritve in razumevanje izmerjenih telesnih parametrov
5.6	Uporaba medicinskih pripomočkov
5.7	Oskrba umetnih telesnih odprtín
5.8	Intermitenta katetrizacija sečnega mehurja in uporaba metod za odvajanja blata
5.9	Obiski zdravnikov, zdravstvenih ali drugih terapevtskih ustanov (do treh ur)
5.10	Obiski zdravnikov, zdravstvenih ali drugih terapevtskih ustanov (nad tremi urami)
5.11	Upoštevanje diete in drugih navodil zdravnika ali terapevta

Ocenjuje se, ali zavarovana oseba lahko izvaja ukrepe predpisanih obravnav. Če potrebnih aktivnosti zavarovana oseba ne zmore izvajati samostojno, se evidentira potrebna pogostnost pomoči druge osebe (kolikokrat na dan/teden/mesečno). V modulu točkujemo pogostost potrebe po pomoči druge osebe pri vsakem od meril.

Če se postopek/aktivnost izvaja manj kot enkrat mesečno, se pogostnost preračuna na vrednost meseca.

Pri vsakem merilu je možen le en vpis, in sicer: ni potreb ali samostojna ali glede na potrebno pogostost pomoči na dan, na teden ali na mesec. Po potrebi se dnevno število pomoči preračuna na teden ali mesec. Pri preračunu iz tedna v mesec je treba tedensko število pomoči pomnožiti s štiri.

Če se zdravilo jemlje vsak drugi dan, se takšna pogostnost navede kot 15-krat na mesec.

Če se npr. injekcija insulina daje 2-krat dnevno, 2-krat tedensko pa še druge dodatne injekcije, je pogostnost treba preračunati glede na teden, tj. 16-krat na teden.

Merila 5.1 do 5.6 točkujemo glede na pogostost potrebe pomoči druge osebe po naslednjem ključu:

Ukrep na dan	Brez ukrepa ali manj kot enkrat na dan	Najmanj enkrat do največ trikrat na dan	Več kot trikrat do največ osemkrat na dan	Več kot osemkrat na dan
točke	0	1	2	3

Merili 5.7 do 5.8 točkujemo glede na pogostost potrebe pomoči druge osebe po naslednjem ključu:

Ukrep na dan	Brez ukrepa ali manj kot enkrat na teden	Enkrat ali večkrat na teden	Enkrat ali dvakrat na dan	Najmanj trikrat na dan
točke	0	1	2	3

Merili 5.9 do 5.10 točkujemo glede na pogostost potrebe pomoči druge osebe po naslednjem ključu:

Merilo		Ni potrebno ali samostojno	Pogostnost na teden pomnoženo z	Pogostnost na mesec pomnoženo z
5.9	Obiski zdravnikov, zdravstvenih ali drugih terapevtskih ustanov (do treh ur)	0	4,3	1
5.10	Obiski zdravnikov, zdravstvenih ali drugih terapevtskih ustanov (nad tremi urami)	0	8,6	2

Merilo 5.11 točkujemo glede na pogostost potrebe pomoči druge osebe po naslednjem ključu:

Merilo		Samostojna	Večinoma samostojna	Večinoma odvisna	Popolnoma odvisna
5.11	Upoštevanje diete in drugih navodil zdravnika ali terapevta	0	1	2	3

Modul 6: Potek vsakdanjega življenja in socialnih stikov

Ocenjuje se, ali zavarovana oseba lahko določene aktivnosti izvaja samostojno. Pri tem ni pomembno, ali je samostojnost ovirana zaradi posledice telesne ali duševne oškodovanosti oziroma ali so posamezni vidiki že upoštevani v drugih moduli.

	Merilo
6.1	Načrtovanje poteka dneva in prilagajanje spremembam
6.2	Počitek in spanje
6.3	Samozaposlitev
6.4	Načrtovanje prihodnosti
6.5	Neposredni stik z drugimi
6.6	Ohranjanje stikov z ljudmi v širši okolici

Merila Modula 6 vrednotimo z naslednjo lestvico:

0 = samostojna

1 = večinoma samostojna

2 = večinoma odvisna

3 = popolnoma odvisna

Modul 7: Sposobnost aktivnosti izven domačega okolja

Ocenjuje se, ali zavarovana oseba posamezno aktivnost lahko samostojno izvede. V tem modulu so zajete tako sposobnosti gibanja zunaj okolja, kjer oseba prebiva, kakor tudi udeležba pri aktivnostih zunaj okolja, kjer oseba prebiva, in sposobnost orientacije v prostoru ter varnostni vidiki. Ni pomembno, ali je oviranost posledica telesne ali kognitivne oškodovanosti. Aktivnosti zavarovane osebe so ocenjene ob upoštevanju njenih želja.

	Merilo
7.1	Odhod iz stanovanja, hiše
7.2	Gibanje zunaj doma ali ustanove, kjer zavarovana oseba prebiva
7.3	Uporaba javnih lokalnih prevoznih sredstev
7.4	Prevoz v osebni avtomobilu (kot sopotnik)
7.5	Udeležba na prireditvah
7.6	Obisk drugih ustanov
7.7	Sodelovanje v drugih prostočasnih aktivnostih

Merila Modula 7 vrednotimo z naslednjo lestvico:

0 = ni potrebe/noče, ne želi izvesti aktivnosti

0 = samostojna pri aktivnostih

1 = s spremstvom lahko opravi aktivnosti

2 = s pomočjo druge osebe lahko opravi aktivnosti

3 = ni mogoče

Modul 8: Sposobnost opravljanja gospodinjskih opravil v okolju, kjer zavarovana oseba prebiva

Ocenjuje se, ali zavarovana oseba posamezno aktivnosti lahko samostojno izvede. V tem modulu so zajete sposobnosti opravljanja določenih del v gospodinjstvu pri čiščenju in tudi, ali zavarovana oseba lahko samostojno opravi nakupe izdelkov za dnevno uporabo. Ni pomembno, ali je oviranost posledica telesne oviranosti, težav v duševnem zdravju ali kognitivnega upada oziroma ali so bili posamezni vidiki že upoštevani v drugih moduli.

	Merilo
8.1	Nakupovanje
8.2	Priprava glavnega toplega obroka
8.3	Preprostejša opravila pri pospravljanju in čiščenju
8.4	Zahtevnejše pospravljanje in čiščenje, vključno s skrbjo za perilo
8.5	Uporaba storitev
8.6	Urejanje finančnih sredstev
8.7	Urejanje uradnih zadev
8.8	Uporaba telefona oziroma drugih informacijsko komunikacijskih naprav

Merila Modula 8 vrednotimo z naslednjo lestvico:

0 = samostojna

1 = večinoma samostojna

2 = večinoma odvisna

3 = popolnoma odvisna

Priloga 2: Pravila za preračun skupne vrednosti posameznega modula v ponderirane vrednosti točk

Modul	Točke					
Modul 1 – zmožnosti gibanja v okolju, kjer zavarovana oseba prebiva	Vsota točk	0-1	2-3	4-5	6-9	10-15
	Ponderirane točke	0	2,5	5	7,5	10
Modul 2 – Kognitivne in komunikacijske sposobnosti	Vsota točk	0-1	2-5	6-10	11-16	17-33
	Ponderirane točke	0	3,75	7,5	11,25	15
Modul 3 – Vedenje in duševno zdravje	Vsota točk	0	1-2	3-4	5-6	7-65
	Ponderirane točke	0	3,75	7,5	11,25	15
Modul 4 – Sposobnost samooskrbe v okolju, kjer zavarovana oseba prebiva	Vsota točk	0-2	3-7	8-18	19-36	37-57
	Ponderirane točke	0	10	20	30	40
Modul 5 – Sposobnost spoprijemanja z boleznijo in z zdravljenjem povezanih zahtev in obremenitev	Vsota točk	0	1	2-3	4-5	6-12
	Ponderirane točke	0	3,75	7,5	11,25	15
Modul 6 – Potek vsakdanjega življenja in socialnih stikov	Vsota točk	0	1-3	4-6	7-11	12-18
	Ponderirane točke	0	2,5	5	7,5	10
Modul 7 – Sposobnost aktivnosti izven domačega okolja	Vsota točk	0-6	7-10	11-14	15-17	18-21
	Ponderirane točke	0	2,5	5	7,5	10
Modul 8 – Sposobnost opravljanja gospodinjskih in drugih opravil v okolju, kjer zavarovana oseba prebiva	Vsota točk	0-6	7-8	9-11	12-14	15-24
	Ponderirane točke	0	2,5	5	7,5	10